

Opgave Veilige Stad

BEWONERS AAN HET WOORD

Inhoud

1. Conclusies & aanbevelingen
2. Wat gaat al goed?
3. Zorgen
4. Bewoners aan zet?
5. Taak voor gemeente en partners

Respons op enquête:
691 personen vulden de
vragenlijst met gesloten vragen
in.

82 personen vulden de
vragenlijst met open vragen in.

In de Opgave Veilige Stad werkt de gemeente Dordrecht plannen voor de komende vier jaar uit die moeten bijdragen aan een veilig Dordrecht. Deze plannen bedenkt de gemeente niet vanuit "een ivoren toren". Zij betreft hierbij de beleving en ervaringen van samenwerkingspartners, inwoners en ondernemers. In samenwerking met het Onderzoekcentrum Drechtsteden is op verschillende manieren informatie opgehaald bij deze partijen. In deze factsheet presenteren we de uitkomsten hiervan.

1 Conclusies & aanbevelingen

Op basis van dit onderzoek trekken wij de volgende conclusies:

- Al best veel zaken op het gebied van veiligheid gaan goed, zeker in de eigen buurt. Maar er resteren ook nog verschillende veiligheidsissues waar de burger zich zorgen om maakt: ruim één op de tien inwoners maakt zich regelmatig zorgen over de veiligheid in de eigen buurt, een kwart over de veiligheid in Dordrecht als geheel.
- Burgers maken zich vooral zorgen over thema's als verkeersveiligheid/te hard rijden en woninginbraken. Maar ook het vervoer van gevaarlijke stoffen baart zorgen. Ook overlast van coffeeshops, overlast van verwarde personen en onveilige plekken in de stad worden genoemd. Voor Dordrecht als geheel is terrorisme en radicalisering ook een onderwerp van zorg (voor de eigen straat/buurt speelt dit minder). Angst voor cybercriminaliteit of ondermijnende criminaliteit leeft er bijvoorbeeld *nauwelijks* onder de burger.
- Burgers zien voor zichzelf slechts een (zeer) beperkte rol in het oplossen van de veiligheidsissues. Zelf ingrijpen vinden ze te gevaarlijk of ze worden geremd door eerdere ervaringen. Dit is volgens hen echt een taak van politie en gemeente. Wel doen burgers momenteel allemaal al wel iets om de veiligheid te verbeteren. Dit betreft met name nog de meer voor de hand liggende dingen als 'waakzaam en alert zijn' en 'de eigen woning en spullen beschermen'. De acties die meer inzet vergen, worden momenteel nog minder vaak gedaan. Een van de vraagstukken voor de Opgave Veilige Stad is dan ook hoe burgers meer te betrekken bij de veiligheid in buurt en stad.

Wat leest u?

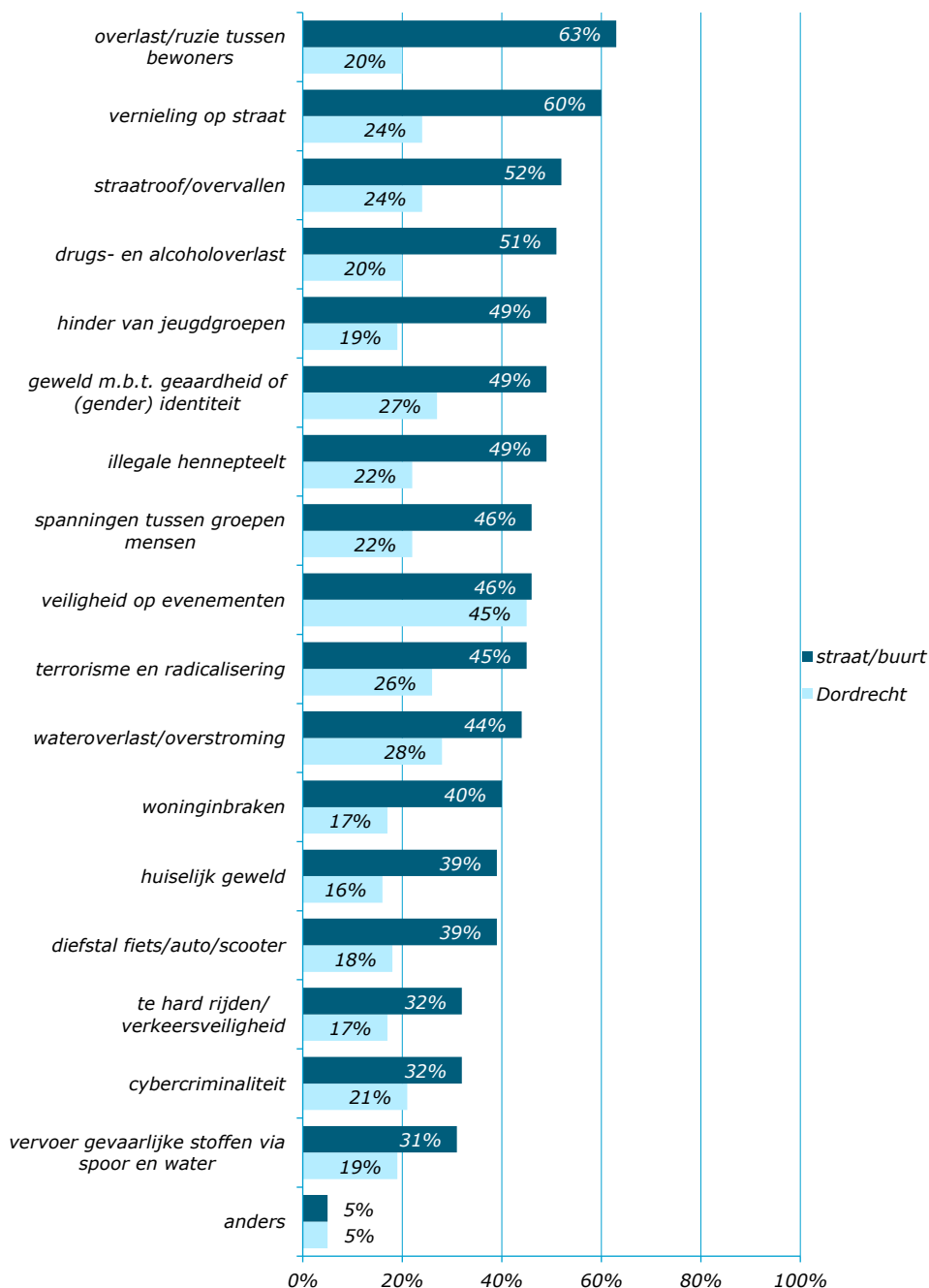
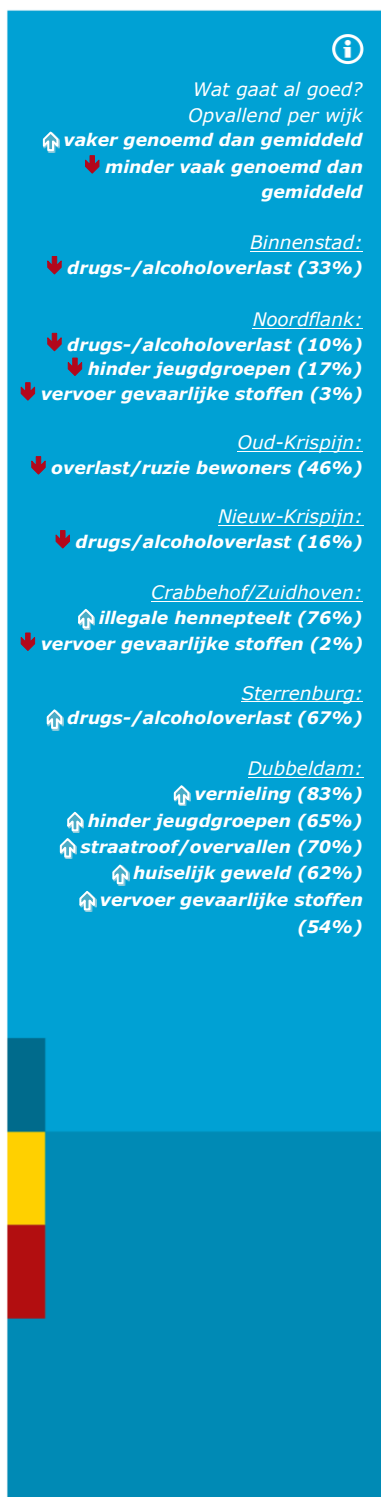
Elk hoofdstuk in deze factsheet begint met een weergave van de resultaten van de enquête met gesloten vragen (weergegeven in figuren en tabellen). Daaronder geven we een indruk van de antwoorden van de Bewonerspanelleden die kozen voor de vragenlijst met voornamelijk open vragen. Dit is vaak een toelichting op de cijfermatige antwoorden uit enquête met gesloten vragen, of een aanvulling daarop. Tot slot noemen we in elke paragraaf ook de belangrijkste punten die naar voren zijn gekomen in de stadsgesprekken. Medewerkers van de gemeente Dordrecht hielden deze gesprekken en hebben de belangrijkste uitkomsten aangeleverd.

2 Wat gaat al goed?

Wat gaat er al goed wat betreft de veiligheid in de eigen straat/buurt en in heel Dordrecht? Waarover maken inwoners zich (vrijwel) geen zorgen? Welke problemen komen (bijna) niet voor? Of voor welke onderwerpen is de situatie duidelijk verbeterd? Als we hier navraag naar doen, dan blijken inwoners duidelijk positiever over hun eigen straat/buurt dan over heel Dordrecht. Voor de eigen straat/buurt komen meer dingen naar voren die die goed gaan, dan voor Dordrecht als geheel. Inwoners zijn voor de eigen straat/buurt het meest positief over 'overlast/ruzie tussen bewoners' en 'vernieling op straat'. Dit zijn overigens

tegelijktijd onderwerpen waarover een (ander) aanzienlijk deel van de inwoners zich toch zorgen maakt, zoals u later in deze factsheet kunt lezen. Voor Dordrecht als geheel springt de veiligheid op evenementen in positieve zin naar voren vergeleken met de andere aspecten.

Figuur 1 Wat gaat er al goed wat betreft de veiligheid?

Toelichting en aanvullingen

Uit de vragenlijst met de open vragen blijkt dat de bewoners zeer te spreken zijn over een aantal aspecten. Deze antwoorden zijn niet zozeer thema-gericht (als bij de voorgaande figuur), maar veel meer actiegericht en hebben betrekking op specifieke maatregelen die zijn genomen. De meest genoemde antwoorden zijn:

- De sluiting van een aantal coffeeshops in het centrum;
- De zichtbare aanwezigheid van politie en toezicht, inclusief cameratoezicht en grote mobiele matrixborden (over fietsendiefstal, voorkomen woninginbraak)
- De snelle komst van de politie na het maken een melding;
- De vele leuke evenementen in de stad, met (on)zichtbare aanwezigheid van de politie;

- De komst van de sociale wijkteams;
- De medewerking van de gemeente om vanuit de wijk gebruik te maken van Apps als Nextdoor en diverse WhatsApp-groepen.

Op je gemak voelen

In de open vragen gaven we respondenten de ruimte om te omschrijven wat er al goed gaat. Eén tevreden burger omschrijft zijn veiligheidsbeleving als volgt:

"Er is in Dordrecht veel openbare verlichting en de openbare ruimte ervaar ik persoonlijk als "veilig". Er is zowel in de buitenwijken als in het centrum veel oog voor gescheiden rijbanen voor fietsers en autoverkeer en als er al plekken zijn die van nature minder zichtbaar zijn, dan is er straatverlichting."

"Ik ben fervent hardloper en ga zowel in de zomer als in de winter vóór zonsopgang of ná zonsondergang rennen en doe daarbij rondjes die me op bijna alle plekken in de stad brengen. Soms zijn er fietspaden die niet verlicht zijn, maar dat is aan de rand van natuurgebied De Biesbosch niet storend. Ik draag zelf verlichting en de mensen die ik tegenkom (uitlaten hondje of andere sporters) groeten vriendelijk terug."

"Ook in het Historisch Havengebied is het 's avonds prima. Er zijn bij mij weinig redenen of aanleiding voor een algemeen gevoel van onbehagen. Ik zie in de binnenstad voldoende vaak "handhavers" duidelijk herkenbaar rondwandelen. Ook al weet ik niet of die voornamelijk handhaven op verkeer, of ook op overlastgevers, de aanwezigheid valt op. Naar mijn idee voldoende inzet van mensen."

Wat gaat er al goed?
Uit de stadsgesprekken kwam verder naar voren:

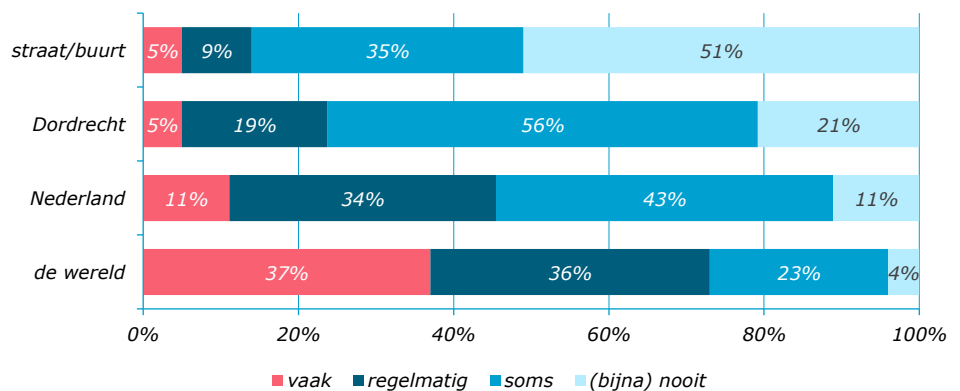
- Schoon, heel en veilig
- Aanpak Vogelbuurt / Lijnbaan (Vogelnest en camera's)
- Aanpak van bepaalde groepen
- Communicatie van de gemeente
- Aandacht voor veiligheid
- Doortastende aanpak van de burgemeester
- Inzet van buurtvaders
- Veiligheid bij evenementen

3 Zorgen

Hoe zit het met het gevoel van veiligheid van de inwoners van Dordrecht? In hoeverre maken zij zich zorgen over de veiligheid?

Veiligheid is wel een issue waar burgers zich zorgen over maken. Maar dit betreft vaker de veiligheid in Nederland of in de wereld dan die in Dordrecht of in de eigen straat/buurt. Zeven op de tien bewoners (72%) maken zich vaak of regelmatig zorgen om de veiligheid in de wereld. Hoe dichterbij huis, hoe minder zorgen men zich maakt. Toch maakt nog ruim één op de tien inwoners zich vaak of regelmatig zorgen om de veiligheid in hun straat/buurt. Dit komt relatief veel voor in de wijken Noordflank (41%) en Oud-Krispijn (23%). De helft van Dordtenaren maakt zich (bijna) nooit zorgen om de veiligheid in hun straat/buurt.

Figuur 2 Maakt u zich wel eens zorgen om de veiligheid in...?

% vaak/regelmatig zorgen om veiligheid straat/buurt

Relatief hoog in:

- ↑ Noordflank (41%)
- ↑ Oud-Krispijn (23%)

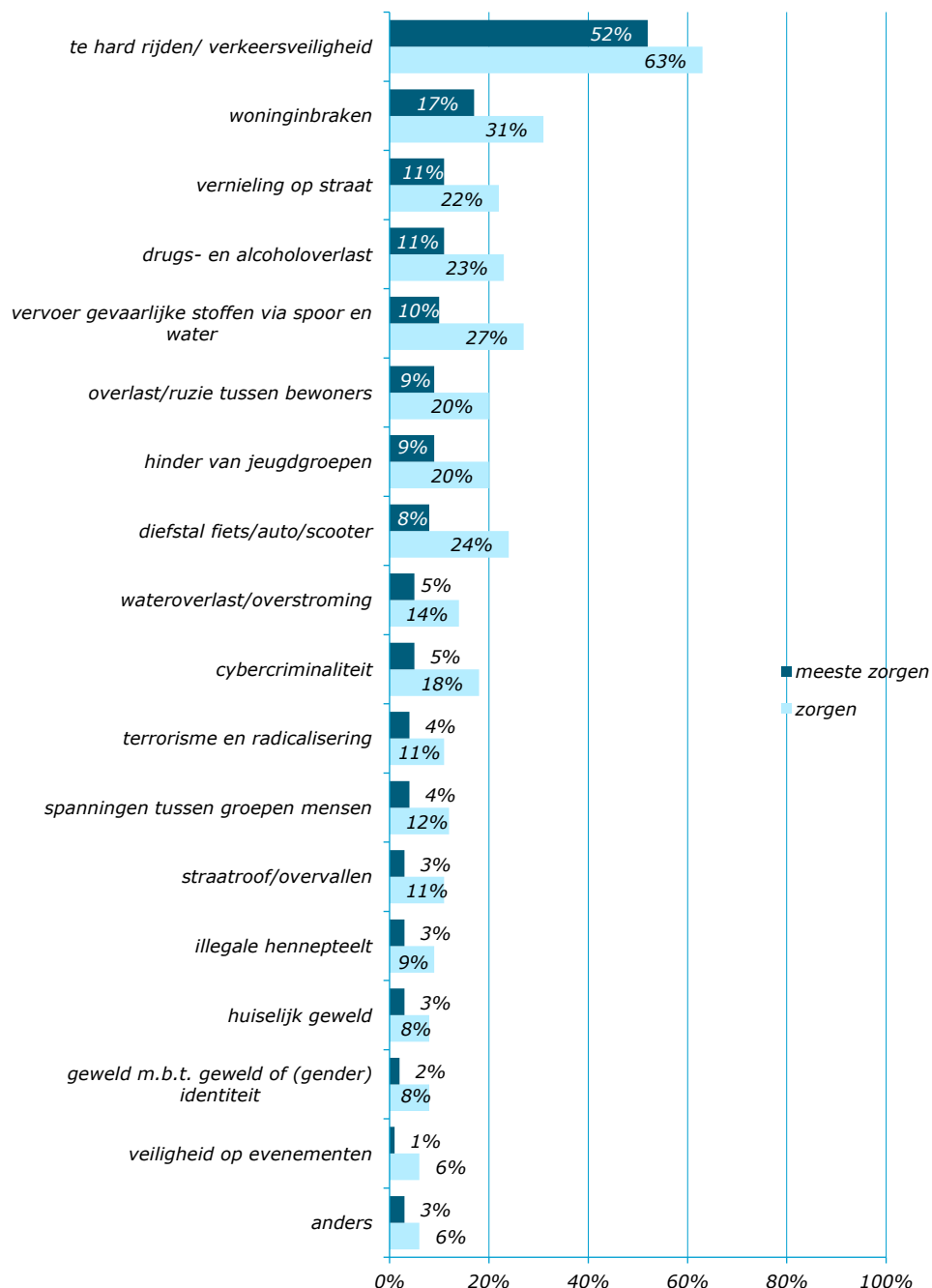
Relatief laag in:

- ↓ Sterrenburg (5%)
- ↓ Dubbeldam (5%)

Wat betreft veiligheid in de eigen straat/buurt maken inwoners zich het meeste zorgen over te hard rijden & verkeersveiligheid. Dit staat met stip op nummer 1 van de onderwerpen waar inwoners zich *het meeste* zorgen over maken voor hun straat/buurt. Op enige afstand staat op de tweede plaats het onderwerp woninginbraken. Een derde plaats is lastiger aan te geven, omdat hier een aantal onderwerpen volgen die elkaar niet veel ontlopen qua mate waarin inwoners zich er zorgen over maken. Dit betreft vernieling op straat, drugs- en alcoholoverlast, vervoer van gevaarlijke stoffen via spoor en water, overlast/ruzie tussen bewoners, hinder van jeugdgroepen en diefstal van fiets/auto/scooter.

Figuur 3 Waarover maakt u zich zorgen in uw straat/buurt, en waarover het meest?

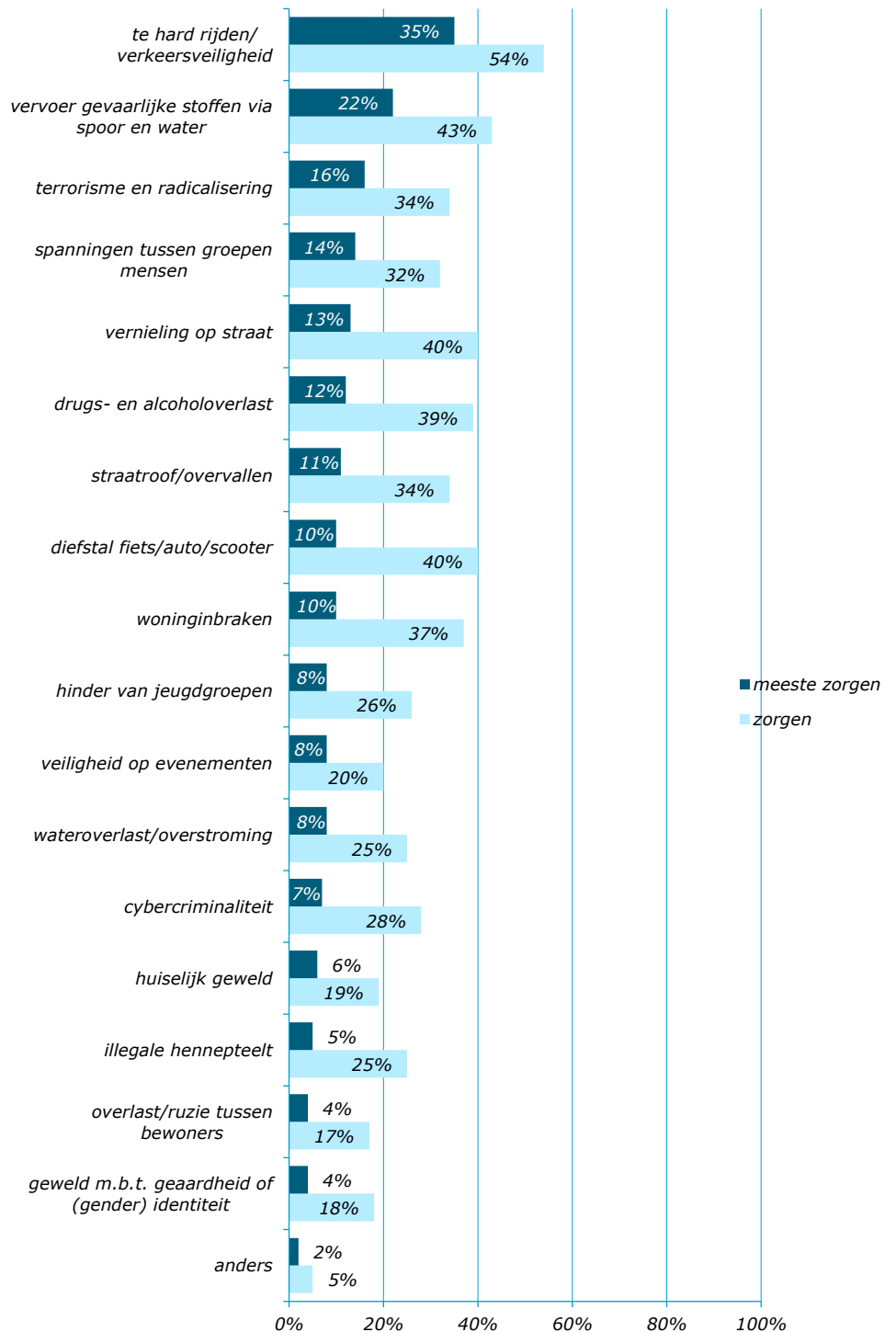
Zorgen

Uit de stadsgesprekken kwam verder naar voren:

- Gebrek aan verlichting op diverse plekken
- Achteruitgang Sterrenburg (sociaal en fysiek)
- Terrorisme
- Fietsdiefstal
- Hangjongeren
- 's Avonds gebrek aan controle op het treinstation
- Zorg op school
- Gebrek aan sociale betrokkenheid
- Weinig animo om deel te nemen aan buurtpreventie en weinig tot geen medewerking vanuit de gemeente
- Onzichtbaarheid van de wijkagent
- Gebrek aan woningen/overvolle woningen en straten (werkt door op allerlei problemen)
- Kwetsbaarheid van bepaalde wijken
- Eenzame mensen en vluchtelingen (gebrek aan begeleiding)

Ook wat betreft de veiligheid in heel Dordrecht maken inwoners zich verreweg het meeste zorgen over te hard rijden & verkeersveiligheid. Op enige afstand staat op de tweede plaats het onderwerp vervoer van gevaarlijke stoffen via spoor en water. Op de derde plaats staan ook hier weer een aantal onderwerpen die elkaar niet veel ontlopen qua mate waarin inwoners zich er zorgen over maken. Net als bij de eigen straat/buurt zien we hierbij vernieling op straat, drugs- en alcoholoverlast, diefstal van fiets/auto/scooter en woninginbraken. Daarnaast staan in dit rijtje drie onderwerpen waarover de inwoners zich voor Dordrecht als geheel wel zorgen maken, maar voor de eigen straat/buurt over het algemeen wat minder: terrorisme & radicalisering, spanningen tussen groepen mensen en straatroof/overvallen.

Figuur 4 Waarover maakt u zich zorgen in Dordrecht, en waarover het meest?

Toelichting en aanvullingen

Burgers maken zich zorgen over verschillende ontwikkelingen. Dit overlapt deels met de antwoorden in de twee bovenstaande figuren. Maar er zijn ook wat verschillen en aanvullingen, waardoor duidelijker wordt wat mensen bezig houdt. Door verschillende personen wordt genoemd:

- de toename van het aantal verwarde personen, mede door hun concentratie in de 19^e-eeuwse Schil;
- de verkeersonveiligheid, met name het te hard rijden op 30 en 50 km/uur straten en jongeren op scooters. Gebrek aan controles op deze snelheidsovertredingen;
- het vervoer van gevaarlijke stoffen via het spoor en de vervuiling van Chemours;
- het hebben van een onveilig gevoel, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van rondhangende personen en angst voor woninginbraken;
- de toename van het aantal Nederlanders met een migratie-achtergrond in specifieke delen van de stad.

Angst voor terrorisme, cybercriminaliteit en ondermijnende criminaliteit spelen vrijwel geheel geen rol in de onderwerpen die respondenten zélf aandragen. Slechts één van de respondenten in het openvragenblok benoemt de zorgen rond drugshandel.

Wakker liggen

Verschillende burgers die zich zorgen maken om de veiligheid in de stad doen dit in de volgende bewoordingen:

"Door de bezuinigingen op psychische hulp lijkt het of er meer verwarde mensen en zwervers op straat (en in de buurt) rondlopen. Het is voor die mensen vervelend dat ze geen adequate hulp krijgen, maar voor ons is het vervelend en ook beangstigend wanneer er groepjes op straat rondhangen of mensen in psychotische toestand rondlopen."

"Eigenlijk voel ik me alleen in de late avond onveilig en loop ik na 22.00 uur liever niet meer in de binnenstad. Vanaf het station naar het centrum zijn er dan weinig mensen en al helemaal weinig vrouwen. Alleen kroegen zijn nog open en die trekken een bepaald publiek. Ik zie nooit politie of stadswachten. De parkeerpolitie is dan al gestopt. Er is nog maar een enkele coffeeshop, helaas moet ik er langs naar huis. Ook niet altijd fijn publiek, soms intimiderend, zeker later op de avond."

"Mijn grootste zorg betreft grote rampen t.g.v. transport van gevaarlijke stoffen. Ik woon dichtbij de spoorlijn en daar gaat echt gevaarlijk materiaal overheen. Er zijn wel wat maatregelen getroffen voor rampenbestrijding, maar we moeten helemaal niet in de situatie verkeren waarin LPG, ethyleenoxide, acrylonitril en chloor midden door een stad van 100.000 inwoners dendert en dan ook nog over een scherpe bocht. Dit soort verkeer moet over de HSL of per schip."

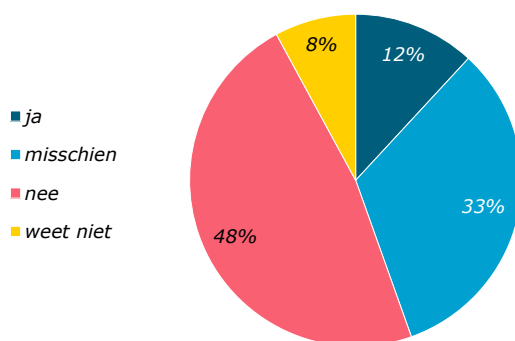
"In de buurten rond het Energieplein is soms een groep jongens te vinden waarvan dreiging uitgaat. Die groep beweegt zich voort op damesfietsen, haalt hier en daar rottigheid uit en verplaatst zich behoorlijk snel, vooral als zij in de kleine uurtjes actief zijn... De grootte van de groep varieert van plm 6 tot plm 12 personen. Sommige fietsen zien er nieuw uit, sommige fietsen zijn e-bikes zonder accu. De door mij waargenomen rottigheid bestond uit het omtrappen van vuilnisbakken en bloembakken en veel geschreeuw, puur puberaal gedrag dus."

"Kleine en minder kleine criminaliteit die de burger direct treft (inbraak, vandalisme, bedreiging, overlastgevend gedrag (vervuiling, herrie, vuurwerk)... Het gebrek aan interesse bij de politie om hier serieus op in te zetten en de beperkte inzet van de gemeente hierop. Met andere woorden: de veiligheid wordt minder, maar de diensten die wij (moeten) betalen doen steeds minder."

4 Bewoners aan zet?

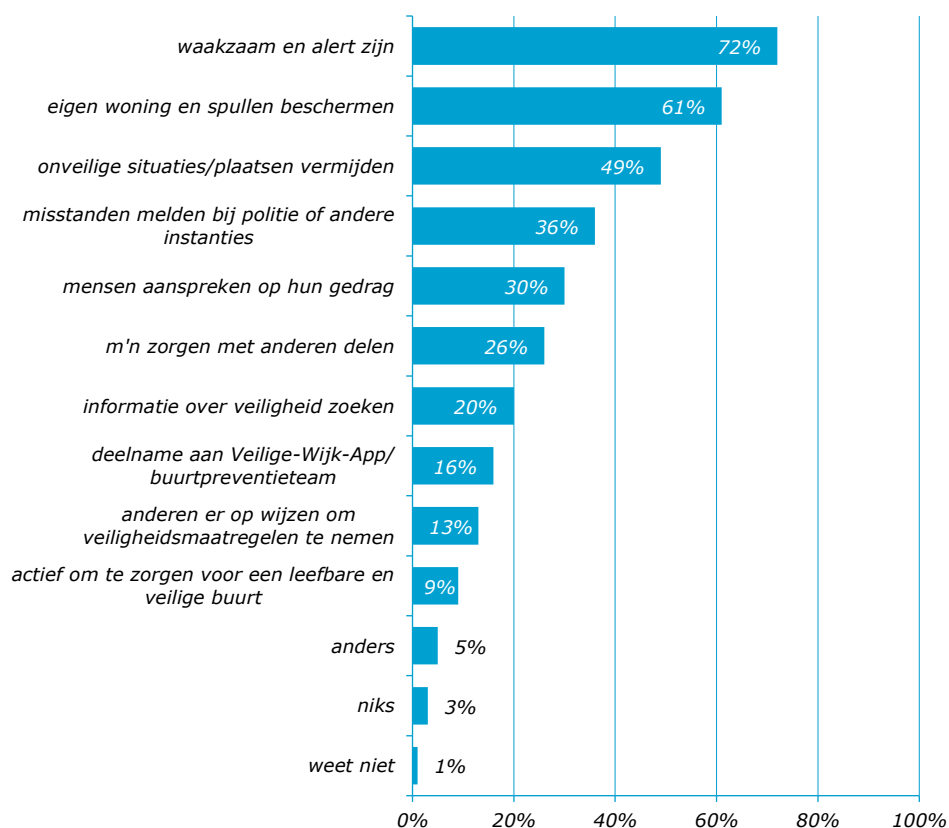
De gemeente geeft burgers op steeds meer gebieden een actieve rol. Echter, slechts één op de tien inwoners vindt dat hij/zij zeker ook *zelf* iets kan doen om het onderwerp van hun grootste zorgen op te lossen of in ieder geval de situatie te verbeteren. De helft vindt expliciet van niet.

Figuur 5 Vindt u dat u zelf iets kan doen om de veiligheid te verbeteren?

Wat inwoners van Dordrecht momenteel doen om het onderwerp van hun grootste zorgen op te lossen of te verbeteren, zijn met name de wat meer voor de hand liggende dingen als waakzaam en alert zijn (72%), de eigen woning en spullen beschermen (62%) en onveilige situaties en plaatsen vermijden (49%). Overigens doet vrijwel iedereen wel iets (96%), maar de acties die meer actieve inzet vergen, worden minder vaak gedaan.

Figuur 6 Wat doet u zelf om de veiligheid te verbeteren?

Uit de stadsgesprekken kwam naar voren wat bewoners wel en niet kunnen doen.

Wel tot de mogelijkheden behoort:

- *Veiligheid begint bij jezelf, alert zijn en mensen aanspreken*
- *Sociale betrokkenheid vergroten in de buurt - oog hebben voor elkaar*
- *Sociale cohesie vergroten door o.a. straatfeesten (met budget van gemeente)*
- *Melden bij politie en gemeente*
- *Preventie maatregelen nemen onder andere camera's plaatsen*
- *Buurtpreventie opzetten*
- *Zelf geen overlast veroorzaken*

Niet tot de mogelijkheden behoort:

- *Handhaven van overtredingen*
- *Aandacht voor zorg op school/hulp vragen moet normaal worden*
- *Aanwezigheid van politie 's avonds en 's nachts*
- *Veiligheid Weizigtpark*

Toelichting en aanvullingen

Als we naar de antwoorden op de open vragen kijken, vinden burgers maar in zeer beperkte mate dat zij zelf aan zet zijn om wat te doen aan het veiligheidsissue waar zij zich de meeste zorgen om maken. Burgers die wel wat willen doen beperken zich voornamelijk tot:

- auto-inbraken proberen te voorkomen door geen spullen in het zicht te laten liggen, woninginbraken voorkomen door goede beveiliging en opvolgen inbraakpreventietips;
- vermijdingsgedrag vertonen door 's avonds niet meer de deur uit te gaan of de deur niet meer open te doen;
- het aanspreken van personen die rommel maken of hondenpoep niet opruimen, zelf wel alles opruimen.

Het overgrote deel van de burgers is echter van mening dat zij hiervoor niet aan zet zijn. Zo zeggen meerderen:

- het is vooral een taak van politie, eventueel in samenwerking met gemeente en woningcorporatie.
- Het gaat bijvoorbeeld om georganiseerde criminaliteit, waar burgers zich liever verre van houden.
- Ook zijn er burgers die in het verleden wel hebben geprobeerd om wat te doen aan de veiligheid door iets te melden bij een instantie, maar werden ze daarin vervolgens te weinig gehoord of geholpen. Zelf direct de persoon aanspreken die problemen veroorzaakt levert vaak weinig op.

Taak voor organisaties

Burger oordelen overwegend dat veiligheid een overheidstaak is. Ze zien voor zichzelf nauwelijks een rol weggelegd:

"Het enige wat ik kan bedenken is het opnemen van contact met belastingdienst, politie en sociale dienst. Ik voel me daar echter niet toe geroepen. Het persoonlijk aanspreken doe ik wel indien er duidelijk aanwezige vormen van vervuiling zijn die aan deze zaken is te wijten, dat is reeds meerdere malen gebeurd. Taak voor het uitvoeren van gedegen controles is meer gelegen bij de diverse instanties die daar wettelijk ook toezicht op uit dienen te voeren, zij zijn tevens in staat de nodige maatregelen uit te voeren om herhaling te voorkomen."

"Vriendelijk attenderen op de overlast, herrie en achterlaten van lege blikjes en plastic flesjes. Het help niet en men lacht je uit."

"De voertuigcriminaliteit vindt vooral 's nachts plaats en is daarom niet door ons aan te pakken. Als omwonenden vinden we het bovendien lastig en gevaarlijk om mensen daarop aan te spreken."

"In samenwerking met medebewoners heb ik al heel veel gedaan [om auto's langzamer te laten rijden]. Reactie van de gemeente krijgen we niet. De politie vindt dat wij ons te druk maken en moeten ophouden met actie nemen en maar moeten accepteren dat er met 30 à 60 km/uur door onze woonerf gereden wordt. Wij hebben meerdere malen de aannemer, de gemeente, de politie ingeschakeld. TV Dordrecht is geweest en we hebben in de krant gestaan. Kinderen in de straat hebben acties gehouden met rood en groene smiley borden. Wij hebben stickers gekocht met 15 km/uur borden erop en deze op onze klike's op straat geplaatst. Alles zonder succes."

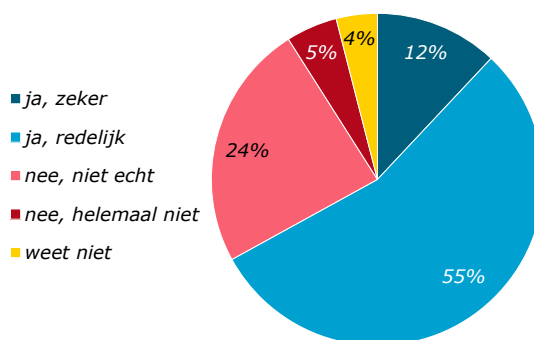
"Ik ben van mening dat ik niets aan het hiervoor omschreven probleem [overlast verwarde personen] kan doen, omdat het een probleem is van de volledige maatschappij. Er zijn steeds meer mensen die hulp nodig hebben van professionele hulpverleners, maar niet allemaal op dezelfde vierkante kilometer... Dit dient te worden opgelost met belastinggeld. Het zij lokaal, het zij via extra steun voor de gemeente Dordrecht vanuit Den Haag."

5 Taak voor gemeente en partners

Twee derde van de inwoners heeft er (een redelijk) vertrouwen in dat de gemeente – samen met de veiligheidspartners – genoeg doet aan de veiligheid in Dordrecht en in de eigen straat/buurt. Bij drie op de tien inwoners ontbreekt dit vertrouwen (nog).

Figuur 7 Heeft u er vertrouwen in dat de gemeente - samen met veiligheidspartners – genoeg doet aan de veiligheid in Dordrecht en in uw straat/buurt?

Toelichting en aanvullingen

Wat zou de gemeente – samen met de veiligheidspartners – dan volgens de bewoners moeten doen om de veiligheid in Dordrecht en/of de eigen straat/buurt te verbeteren? Ongeveer de helft van burgers die de open vragen invulden ziet graag dat er meer blauw op straat komt (of meer cameratoezicht), meer controles, meer boetes en dat er serieuzer wordt geluisterd naar de burger. Daarnaast wordt meerdere malen de volgende concrete suggesties gedaan:

- Verbod op goederentreinen met gevaarlijke stoffen door de stad;
- Maatregelen nemen om snelheidsovertredingen, met name op 30 en 50 km/uur-wegen, tegen te gaan: meer controles en een bijpassende weginrichting (drempels, bloembakken);
- Meer aandacht voor het gedrag van fietsers, met name in wandelgebieden;
- Meer investeren in ontmoetingen tussen mensen.

Aan de slag

Burgers zien een rol weggelegd voor gemeente en haar partners op de volgende wijzen:

"Het regelmatig... ontbreken van de buurtagent. Ik kan mij herinneren dat de buurtagent de regisseur van de veiligheid werd genoemd. Moet je er wel zijn. Ik weet niet wie het is dan wel zijn."

"Straatfeesten stimuleren zoals in het verleden. Dit zorgt ervoor dat burens elkaar ontmoeten, leren kennen en elkaar meer gaan helpen. Ik heb er zelf goede ervaringen mee. Opnieuw investeren in buurthuizen waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Ik denk dat de dialoog helpt en sociale samenhang groter wordt wanneer men elkaar laagdrempelig kan ontmoeten."

"De autocriminaliteit... kan ontmoedigd worden d.m.v. effectief cameratoezicht. Duidelijk zichtbare camera's en borden die wijzen op de aanwezigheid ervan."

"Ik zou het prettig vinden als politie en gemeente zouden participeren in de Nextdoorbuurten. Denk aan bijvoorbeeld de wijkagent. Dit kan er ook voor zorgen dat meer bewoners lid worden van Nextdoor."

Vertrouwd erop dat gemeente genoeg doet aan de veiligheid in Dordt en straat/buurt:

Relatief laag in:
Oud-Krispijn (44% ja (redelijk))
Nieuw-Krispijn (46% ja (redelijk))

Uit de stadsgesprekken kwam verder naar voren wat gemeente en partners kunnen doen:

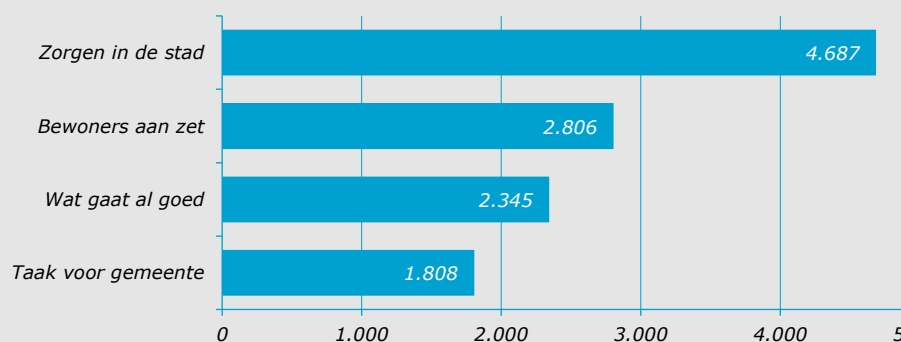
- *Verbeteren communicatie / samenwerking politie - gemeente - burger. Preventief in plaats van reactief*
- *Stimuleren en faciliteren buurtpreventie*
- *Doorzetten huidige beleid: knelpunten aanpakken en consequent blijven*
- *Regelmatig bijscholen van handhavers (gastvrije stad)*
- *Meer en beter communiceren over behaalde resultaten*
- *Aandacht voor buurtpreventie in media en ondersteunen van initiatieven*
- *Gebruikmaken van kennis en medewerkers in de wijken*

Ter illustratie: wat houdt de burger bezig?

We hebben in dit onderzoek vooral gekeken naar wat er leeft onder de mensen. Om een idee te krijgen van wat er leeft onder de bevolking, en waar hun aandacht naar uitgaat, kunnen we ook kijken naar het aantal woorden dat respondenten gebruiken bij ieder onderwerp. Bovenaan staat dan hun aandacht voor de grootste problemen, de zorgen die zij hebben over de veiligheid in de stad. Hiervoor gebruiken ze duidelijk meer woorden dan om aan te geven wat er al goed gaat.

Verder gebruiken ze meer woorden om te omschrijven wat ze wel/niet kunnen doen dan om aan te geven wat de gemeente en haar partners verder nog ondernemen. Ze voeren verschillende redenen op waarom ze zelf niet aan zet kunnen of willen zijn; veel extra mogelijkheden voor de gemeente om de situatie te veranderen zien zij evenmin.

Figuur 8 Aantal gebruikte woorden per vraag, alle respondenten

Aanpak

In deze factsheet presenteren we de informatie die is opgehaald via:

- een vragenlijst onder het Bewonerspanel Dordrecht bestaande uit een blok van open vragen en een blok van gesloten vragen, waarbij de respondenten konden kiezen welk van beide vragenblokken zij wilden invullen; 82 respondenten vulden het blok open vragen in, 504 het blok gesloten vragen.
- een openbare vragenlijst bestaande uit het blok gesloten vragen, die op www.dordrecht.nl in te vullen was én door medewerkers van de gemeente Dordrecht gebruikt is bij straatinterviews met inwoners op bijeenkomsten zoals wijkterrassen; dit leverde 187 ingevulde vragenlijsten op.
- vijf stadsgesprekken gehouden door medewerkers van de gemeente Dordrecht (twee met inwoners in het algemeen; drie doelgroepgericht namelijk met de Jongerenraad, inwoners met een migratie-achtergrond en ondernemers).

De respons op de enquête hebben we herwogen naar wijk en leeftijd, waardoor de resultaten over geheel Dordrecht representatief zijn voor alle Dordtenaren van 18 jaar en ouder. De resultaten op wijkniveau zijn indicatief van aard, omdat het aantal respondenten per wijk soms beperkt is.

Het OCD streeft naar hoge kwaliteit van de informatie in deze factsheet. Heeft u nog suggesties of aanvullingen, laat het ons dan weten.

drs. I.A.C. Ingrid Soffers
dr. B.J.M. van der Aa
juli 2017

Postbus 619
3300 AP Dordrecht
(078) 770 39 05

ocd@drechtsteden.nl
www.onderzoekcentrumdrechtsteden.nl